

ਸੌਨੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਆਜੀ ਡੈਮ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਮੂਲ-ਪਾਠ

Posted On: 29 JUN 2017 3:53PM by PIB Chandigarh

Hindi translation of Text of PM's address at Inauguration of filling of Aji Dam under Sauni Yojana

ਸੌਨੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਆਜੀ ਡੈਮ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਮੂਲ-ਪਾਠ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋ? ਖੁਸ਼ ਹੋ?

ਮੰਚ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੈਭਾਈ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਤਿਨ ਭਾਈ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਨੰਦੀਬੇਨ, ਰਾਜ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਓ, ਮੇਅਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਭਰਾਓ ਅਤੇ ਭੈਣੋ!

ਨਿਆਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਿਆਰੀ, ਆਜੀ ਕਰੋ ਰਾਜੀ। ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਿਲੀ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਆਇਆ ਕਿ ਆਜੀ ਡੈਮ ਪੂਰਾ ਭਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ। ਭੁਚਾਲ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੱਢ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖਣ ਨਿਕਲਿਆ ਸਾਂ, 10-15 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਆਜੀ ਡੈਮ ਭਰ ਗਿਆ ਹੈ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸੁਖ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਉਸ ਦਿਨ ਆਜੀ ਡੈਮ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਜਲ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਜੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਵਿਜੈਭਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ 40 ਸਾਲ ਵਿੱਚ 11 ਵਾਰ ਹੀ ਇਹ ਆਜੀ ਡੈਮ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੀ ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸੋਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਕੱਢ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਕੋਟ ਆਉਂਦੇ ਸਾਂ, ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਹਰ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੁੰਡੀ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਨਲਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਭਰਕੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਜਾਓ ਉੱਥੇ ਰਾਜਕੋਟ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪਾਣੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸੰਘ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦਾ ਦਿਨ ਕਦੋਂ ਹੈ, ਉਸ ਦਿਨ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਰੇਲ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮਾਚਾਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚਰਚਿਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਰਾਜਕੋਟ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਰੇਲ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਅੱਖੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਦੇਖੇ ਹਨ ਪੰਡੂ ਸਥਾਨੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਟੈਂਕਰ ਵਧਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਓ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜੇਹੀ ਆਦਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਟੈਂਕਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜੇਹੀ ਆਦਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟੈਂਕਰ ਆਏਗਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਡ-ਪੰਪ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਡ-ਪੰਪ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰੇ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋ, ਅਸੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਕਿੱਥੇ ਟੈਂਕਰ, ਕਿੱਥੇ ਹੋਡ-ਪੰਪ, ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਮਰੂਤੀ ਕਾਰ ਜਾ ਸਕੇ ਉਨੀ ਵੱਡੀ ਪਾਈਪ ਪਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਹਿਰ ਵਹਾ ਦੇਈਏ ਅਤੇ ਡੈਮ ਵੀ ਭਰ ਦੇਈਏ। ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋ, ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਲੋਕ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਵੇ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਵਧੀਆ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ 15-17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਿੰਦਾ ਦਾ ਸੀ। ਬਿਜਲੀ ਵਾਸਤੇ ਤੜਪਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਬਿਜਲੀ ਕਦੋਂ ਆਏਗੀ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਮਿਲੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪੰਪ ਚਲਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਾਤ ਭਰ ਜਾਗਣਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੇ ਕਿ ਕਰੰਟ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਪ ਚਾਲੂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਵੋ। ਉਹ ਦਿਨ ਭੁੱਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿੱਥੋਂ ਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ, ਕਿੰਨੇ ਚੰਗੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਰਪਣ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤਦ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅੱਖੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਨ ਹੋਏਗਾ ਕਿ ਕੱਢ, ਕਾਨੀਆਵਾੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝੁੰਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। 50 ਵਿੱਘਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇ, ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਬੇਟੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ 5000-25000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਲੈਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਲੈ ਜਾਓ, ਤੇਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 50 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬੇਟੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ, ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਪਾਣੀ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਪਾਣੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਾਪਾਂ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਪੰਡੂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੇਸ਼ੂਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਵੇ, ਆਨੰਦੀ ਬੇਨ ਪਟੇਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਵੇ, ਵਿਜੇ ਭਾਈ ਰੂਪਾਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਪੂਰੇ ਕਾਲਪੰਡ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਪਿੰਡ, ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਕਿਸਾਨ, ਗੁਜਰਾਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸੜਕ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅਸਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਕਾਸ਼-ਪਤਾਲ ਇੱਕ ਕਰ ਛੱਡੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸੱਤਰਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ।

ਵਿਜੈਭਾਈ ਹੁਣੇ ਹੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇੰਨੀ ਲੰਬੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਜ ਦੀ ਜਨਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਜਕੋਟ ਦੀ ਜਨਤਾ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਥਕਾਵਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣੇ ਨੀਤਿਨ ਭਾਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰਾਜੈਂਟ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ (power point presentation) ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਚੋਣਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਸੋਚੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਪੱਖ ਦੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਮੌਕਾ ਗੁਵਾਉਂਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਅਸੰਭਵ ਹੀ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਰੁਪਏ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਣਗੇ, ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪਾਈਪ-ਲਾਈਨ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਗੇਗੀ? ਅਤੇ 2040 ਆਉਣ ਤੱਕ ਵੀ ਕੁਝ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੰਕਾ-ਕੁਸ਼ੰਕਾ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ, ਪੂਰੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਹੋ ਕੇ ਰਹੇਗਾ, ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਕੇ ਰਹੇਗਾ, ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਮਿਹਨਤ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਹੀ ਰਹਾਂਗੇ। ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਸੀ।

ਬਸਟ ਵਿੱਚੋਂ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਕਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਕੋਨੋ-ਕੋਨੋ ਤਕ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਏ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਕੋਨੋ-ਕੋਨੋ ਤਕ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਏ, ਕੱਛ ਦੇ ਕੋਨੋ-ਕੋਨੋ ਤਕ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ ਧਰਤੀ ਖੁਦ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਖਿੱਚ ਲੈ ਆਵੇਗੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦੌਰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਏਗਾ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਜ਼ੀ ਡੈਮ ਪੂਰਾ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਜੇ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ ਗਿੱਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ, ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤਾਂ ਦੇਖੋ, 470 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ 65 ਮੰਜ਼ਲੀ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉੱਪਰ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉ, ਉਨੀ ਉਚਾਈ ਤੇ ਨਰਮਦਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਇੱਥੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। 65 ਮੰਜ਼ਲੀ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਜਿੰਨਾ ਉੱਚਾ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਨਲਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋਂ, ਰੁਪਏ ਤਾਂ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ। ਪੈਸੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੀ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਪੈਸੇ ਗਵਾਉਣੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਹ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸਰੋਵਰ ਡੈਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਅਜੇ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਡੈਮ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ। ਆਨੰਦੀਬੇਨ ਆਏ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅੜਚਨਾ ਆਉਣੀਆਂ ਚਾਲੂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਸਨੇ ਕਿੰਨੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਨਰਮਦਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਜਾਏਗਾ ਤਦ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਐਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਹੱਕ ਖੋਹਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿੰਨੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਿਖਾਈ, ਇੰਨੇ ਕੰਮ ਖਰਬ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਰੱਖਿਆ।

ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋਂ, ਪਾਣੀ ਆਇਆ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰਾਜਕੋਟ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ, ਅਤੇ ਕੱਛ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਪਾਰਸ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਛੁਹ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਥੱਲੇ ਡਿਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਣਾ-ਦਾਣਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਗਵਾਉਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕੱਛ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਪਾਸ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ।

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਲੋਕ ਮਹੁੜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗਏ ਹੋਵੇਗੇ। ਜੋ ਲੋਕ ਮਹੁੜੀ, ਜਿੱਥੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੈਨ ਸਮੁਦਾਏ ਦੇ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਲੋਕ ਮਹੁੜੀ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਉੱਥੇ ਬੁੱਧੀਸਾਗਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। 90 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਧੀਸਾਗਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਨ। ਇਹ ਬੁੱਧੀਸਾਗਰ ਜੀ ਜੈਨ ਮੁਨੀ 90 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਆਏਗਾ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕੇਗਾ। 90 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਇਹ ਬਿਸਲੇਰੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਅਸੀਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੰਦਿ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਕ ਬੂੰਦ ਖੋਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੀਣ ਲਈ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਰਾਜਕੋਟ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਬਣਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੇਸਟ ਵਾਟਰ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਇਹ ਵੀ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਖੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਗਟਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਰਿਸਾਈਕਲ ਕਰ ਕੇ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ, ਬਾਗ-ਬਗੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਬੰਧੀ ਕਦੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਏਗੀ। ਰਾਜਕੋਟ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਆਜ਼ੀ ਅਤੇ ਨਿਆਰੀ ਕਦੇ ਪਿਆਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਗੀਆਂ ਉਹ ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋਂ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ, ਕੱਛ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਮੈਂ ਕੱਛ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਚੁਕ ਲਈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਕੱਛ ਨੂੰ ਟਪਕ ਸਿੰਚਾਈ ਵੱਲ ਲੈ ਗਏ, ਪੂਰੇ ਬਨਾਸਕਾਂਠਾ ਨੂੰ ਟਪਕ ਸਿੰਚਾਈ ਵੱਲ ਲੈ ਗਏ। ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਾਰੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋਂ, ਹਰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਟਪਕ ਸਿੰਚਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਸਾਡੀ ਫਸਲ ਟਪਕ ਸਿੰਚਾਈ ਤੋਂ ਲੈ ਸਕੀਏ, ਫੁਵਾਰੇ (sprinkler) ਤੋਂ ਲੈ ਸਕੀਏ, ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਵਧ ਉਤਪਾਦਨ ਲੈ ਸਕੀਏ, ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਗਿਆਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜਕੋਟ ਦਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਇੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਟਪਕ ਸਿੰਚਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹਰ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੌਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਉਦਯੋਗ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਉਨਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਹ ਸੀਮਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣ ਸਕੇ।

ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋਂ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੈਕਾਥੋਨ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਵਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਆਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਬਿਊਰੋਕਰੇਸੀ, ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਨੇਤਾ ਚੁਣ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸਭ ਚਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸੁਭਾਅ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਜਿਤਨੀ ਬੁੱਧੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਆ ਕੇ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਵਾ ਸੋ ਕਰੋੜ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪਾਸ ਬੁੱਧੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾਸ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੁੱਧੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਕਿਹਾ ਜਾਏ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਕੋਈ ਹੱਲ ਲੱਭੋ। ਬੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਅਜਿਹੇ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਕ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਹਨਤ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਕਾਫੀ ਦਿਨ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਾਫੀ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿਓ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੋਣ ਅਜਿਹਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਮੈਂ ਬਰਾਬਰ ਪਿੱਛੇ ਲਗ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹੀ ਹੈ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਥੋੜੀ ਤਕਲੀਫ ਹੋਏਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ। ਪੰਜ ਸੌ ਤੋਂ ਵਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲੱਭ ਲਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੈਕਾਥੋਨ ਕੀਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ 500 ਸਵਾਲ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਟੀਮ ਬਣਾਓ, ਕੰਪਿਊਟਰ `ਤੇ ਬੈਠੋ, ਦਿਨ-ਰਾਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ, ਚਿੰਤਨ ਕਰੋ, 42000 ਨੌਜਵਾਨ ਜੁੜ ਗਏ। ਪੰਜਾਹ ਘੰਟੇ, ਰਾਤ-ਦਿਨ ਜਾਗ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰ `ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 500 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਫਾਰਮੂਲੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਸੁਝਾਅ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਰਾਜਕੋਟ ਦੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਬਣਨ ਲਈ ਰਾਜਕੋਟ ਕੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਉਣੀ ਹੈ? ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਭਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਾਈ-ਫਾਈ ਦਾ ਯੁਗ ਹੈ, ਵਾਈ-ਫਾਈ ਰਾਹੀਂ, ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਕੋਟ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੌ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਕੱਢੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਕੋਟ ਨੇ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਓ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 100 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉੱਪਰ ਚਿੰਤਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਵੋ। ਜੁਲਾਈ 29 ਤੋਂ ਇਸ ਹੈਕਾਥੋਨ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਜੁੜਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜਕੋਟ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਣਾ ਹੈ, ਰਾਜਕੋਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਉਮੰਗ ਨੂੰ ਸੌ-ਸੌ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਂ ਅਭਿਨੰਦਨ ਦੋਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਯਤਨ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ, ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਹੌਸਲਾ-ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਮੌਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਪਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਖੇਲ੍ਹ ਖੇਲ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਰਾਜਕੋਟ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇਸ ਹੈਕਾਥੋਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ।

ਭਰਾਓ-ਭੈਣੋਂ, ਅੱਜ ਆਜ਼ੀ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਆਨੰਦ ਦੀ ਅਨੁਭੂਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਾ ਭਰਾ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇਖੋ, ਤਦ ਮਨ ਕਿਤਨਾ ਆਨੰਦਮਈ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਫਿਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਕਿ ਸੋਨੀ ਯੋਜਨਾ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਅੱਜ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਪੌੜੀ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਰਮਦਾ ਦਾ ਇਹ ਪਾਣੀ, ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਸਾਡੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਖੂਬ-ਖੂਬ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ।

ਧੰਨਵਾਦ.....

